

Examenul național de bacalaureat 2023

Proba E. c)

Istorie

Varianta 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „De la jumătatea secolului al XVI-lea [...] suzeranitatea otomană devine mai apăsătoare, iar obligațiile față de sultan sporesc. [...] Controlul Imperiului Otoman, extins în toată Peninsula Balcanică până la Dunărea Mijlocie, sporea sentimentul de nesiguranță al popoarelor din această regiune. Totuși, românii, conștienți de soarta grea a grecilor, bulgarilor, albanezilor, sârbilor, croaților, ungarilor etc., ocupați de otomani, au continuat rezistența și au menținut statutul de autonomie a țărilor lor. Deși au plătit tribut și alte dări turcilor, deși li s-a îngăduit politica externă, trebuind să cedeze sultanului unele dintre teritoriile lor, românii și-au menținut statele cu domni proprii, turcilor fiindu-le interzis să se așeze stabil în ele și să aibă pământuri acolo, să facă politică de atragere la islam a creștinilor și să clădească moschei. [...]

În primele decenii ale secolului al XVI-lea, domnii Țării Românești și Moldovei au dus o politică de alianțe antiotomane, deși continuau lungi perioade de timp să plătească tribut turcilor. [...] Domnii Moldovei, de la Petru Rareș până la Ion Vodă și Aron Vodă [...] au avut o politică antiotomană activă, cu rezistențe armate și cu bătălii sângeroase.”

(I. A. Pop, *Istoria ilustrată a românilor pentru tineri*)

B. „Transformarea Transilvaniei în Principat autonom sub suzeranitatea Porții [Imperiul Otoman] a însemnat o grea lovitură dată Habsburgilor, pentru care potențialul economic al acestei provincii reprezenta o puternică atracție. În același context, poziția Principatului între otomani și Habsburgi conferea, din punct de vedere militar și strategic, un considerabil avantaj pentru cel care îl controla. Prin urmare, stăpânirea noului Principat autonom a constituit o preocupare constantă a politicii externe a celor două imperii. În timpul principelui Ioan Sigismund, Transilvania a devenit teatrul unor confruntări acerbe, care s-au redeschis după moartea sultanului Süleyman Magnificul (1566). Habsburgii vor relua disputa, mai ales datorită faptului că, după epoca sultanului Süleyman, Imperiul Otoman a intrat într-o fază staționară. [...] Pacea încheiată la 21 februarie 1568, cu o durată de 8 ani, confirmă slăbiciunile otomane. Împăratul păstra în stăpânirea sa Ungaria apuseană, Dalmația, Croația și Slovenia, în timp ce Ioan Sigismund și domnitorii Țării Românești și Moldovei își mențineau controlul asupra teritoriilor aflate efectiv în posesia lor.”

(I. A. Pop, T. Năgler, M. András, *Istoria Transilvaniei*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți Principatul autonom precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la politica externă a domnilor români. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că popoarele balcanice sunt ocupate de otomani. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice la care participă românii în secolul al XVI-lea, în afara celor precizate în sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni desfășurate de români în relațiile internaționale din secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În august 1857, la Osborne, Napoleon al III-lea și regina Victoria au acceptat un compromis în problema românească: Franța renunța să mai susțină unirea deplină a Principatelor sub un prinț străin, iar Anglia și-a dat acordul pentru anularea alegerilor falsificate din Moldova și organizarea altora noi. [...]

În luna octombrie 1857, s-au deschis la București și Iași cele două Adunări ad-hoc, care [...] aveau însă prerogative limitate. Ele au fost create de marile puteri doar pentru a afla opinia poporului român față de unire. Totuși, Adunările ad-hoc au votat cu entuziasm declarații de unire a Moldovei cu Țara Românească, avansând și numele viitorului stat suveran (România), precum și dorința de instaurare a unei monarhii ereditare străine. [...]

După negocieri și compromisuri, [...] în 1858, a fost semnată Convenția de la Paris [...]. Convenția prevedea că noul stat se va numi *Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești*, va avea doi domni pământeni, două capitale, două guverne și două foruri legislative distincte. [...] Armatele celor două țări erau puse sub comandă unică, iar la Focșani se înființau o Comisie Centrală și o Înalță Curte de Casație care să elaboreze legi comune, să conducă în viitor la o uniformizare legislativă și administrativă. Convenția nu interzicea în mod expres unirea deplină, lăsând pe seama poporului român să găsească soluția cea mai potrivită. [...] În conformitate cu prevederile Convenției de la Paris, în Principate au fost constituite comisii provizorii [...] având sarcina de a asigura formarea adunărilor electivă, care urmau să desemneze cei doi domnitori. [...] La Iași, capitala Moldovei, a fost ales domnitor Al. I. Cuza, cu unanimitatea deputaților prezenți. [...] La București, [...] ideea alegerii aceluiași domnitor – și ca urmare a lipsei de precizie a Convenției de la Paris, care nu interzicea explicit alegerea aceleiași persoane ca domnitor în cele două Principate – a căpătat susținere [...]. Urmarea a fost alegerea lui Al. I. Cuza cu unanimitate de voturi.”

(I. Bolovan, I. A. Pop, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul român precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați un stat participant la evenimentul de la Osborne și o decizie adoptată în cadrul acestui eveniment, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Adunările ad-hoc. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Convenția de la Paris, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român participă la relațiile internaționale din perioada 1875-1900. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada postbelică, având în vedere:

- precizarea unei acțiuni politice desfășurate în România, în perioada 1946-1947;
- menționarea a două practici politice utilizate în România, în perioada stalinismului și a câte unui aspect referitor la fiecare dintre acestea;
- prezentarea unui fapt istoric prin care România participă la relațiile internaționale din perioada *Războiului rece*;
- formularea unui punct de vedere referitor la schimbarea regimului politic din România la sfârșitul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.